

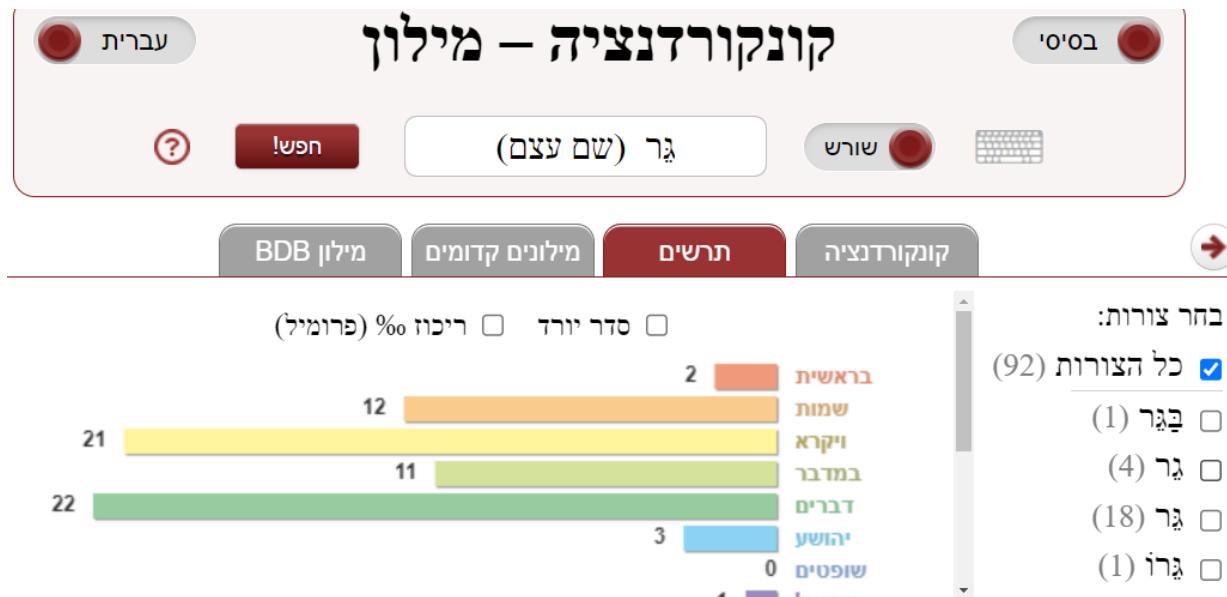
Converts or Strangers? Who Does the Torah Care About - Class # 4

The 'stranger' in Sefer Vayikra

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag-

I. Review of the chart:

How often 'the stranger' is mentioned

Our primary distinction ["chiluk"]

Cases where WE are obligated to care for the 'ger'

vs.

Instances where the 'ger' is OBLIGATED to keep a law!

In the latter – we always find the punishment of "karet"

i.e. he is 'cut off' from HIS NATION

which implies he must be Jewish, thus a convert

In contrast, when it is our obligation to the 'stranger', then it can imply any 'stranger' – i.e. either a convert or a gentile

Review of the 21 times in Sefer Vayikra - Jew or Gentile?

As we review, note the distinction between chapters 16 thru 18

Vs. from chapter 19 thru 26

... וְהִתֵּה לְכֶם לְחַקָּת עֲוֹלָם בְּחַדְשׁ הַשְׁבִּיעִי בְּעַשֶּׂר לְחַדְשׁ תִּעְפֹּה אֶת נְפָשָׁתֵיכֶם וְכֹל מַלְאָכָה לֹא תִּعְשֶׂה בָּאָזְרָח וּבָגָר בְּתוֹכָכֶם. (ויקרא ט"ז:כ"ט /)

... וְאֶלָּהֶם תֹּאמֶר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגָּר אֲשֶׁר יִגּוֹר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָעַל עָלָה אוֹ זָבֵח. (ויקרא י"ז:ח' /)

. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יִאכְלֶל כָּל ذָم וְנִתְתַּי פָּנִי בְּנִפְשׁ הַאֲכָלָת אֶת הַדָּם וְהַכְּרָתִי אֶת הַמִּקְרָב עַמָּה. (ויקרא י"ז:י' /)

18. עַל כֵּן אָמַרְתִּי לְבָנִי יִשְׂרָאֵל כָּל נִפְשׁ מִכֶּם לֹא תִּאכְלֶל ذָמ וּבָגָר בְּתוֹכָכֶם לֹא יִאכְלֶל ذָמ. (ויקרא י"ז:י"ב /)

19. אִישׁ אִישׁ מִבֵּни יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יִצְוֹד צַיד סִיחָה אוֹ עֹזֶף אֲשֶׁר יִאכְלֶל וְשִׁפְרָה אֶת ذָמָו וְכַסְתָּהוּ בְּעָפָר. (ויקרא י"ז:י"ג /)

20. וְכֹל נִפְשׁ אֲשֶׁר תִּאכְלֶל נִבְלָה וְטִירָفָה בָּאָזְרָח וּבָגָר וְכַבְּדָה וְרַמֵּץ בְּפָמִים וְטַמֵּא עד הַעֲרָב וְטַהָר. (ויקרא י"ז:ט"ז /)

21. וְשִׁמְרָתְמָ אַתָּם אֶת חֲקָתִי וְאֶת מִשְׁפָטִי וְלֹא תִּعְשֶׂה מִכֶּל הַתְּעוּבָת הָאֶלְהָה בָּאָזְרָח וּבָגָר בְּתוֹכָכֶם. (ויקרא י"ח:כ"א /)

Now – note what changes from chapter 19

22. **וְכַרְמֶךָ לֹא תִּעְזַל וְפָרֵט כְּרֻמֶךָ לֹא תִּלְקַט לְעֵנִי וְלֹא תִּعְזֹב אַתֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.** (ויקרא י"ט:י' /)

23. **וְכִי יָגֹר אַתֶךָ גָּר בָּאָרֶצֶם** לֹא תִּזְנוּ אֶתְךָ. (ויקרא י"ט:ל"ג /)

24-25. **כִּאִזְרָח מִקֶם יְהִי לְכֶם הָגָר הַגָּר אֶתְכֶם** וְאַהֲבָתֶן לוּ כְּמוֹךְ כִּי גְּרִים הַיִּתְּמִם בָּאָרֶץ מִצְרִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. (ויקרא י"ט:ל"ד /)

26. **וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹאמֶר אִישׁ אִישׁ מַבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְמִן הָגָר פֶּגֶר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְּן מִזְרָעָוּ לְמִלְחָמָה מוֹת יְוָמָת עִם הָאָרֶץ יַרְגַּמְהוּ בָּאָבָן.** (ויקרא כ'ב' /)

27. **דָבָר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בְּנֵי אֶל כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶמְرָת אֶלָתָם אִישׁ אִישׁ מַבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְמִן הָגָר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִקְרִיב קָרְבָּנוּ לְכָל נְדָרִים וְלְכָל נְדָבּוֹתָם אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ לִיהוָה לְעַלָּה.** (ויקרא כ"ב:י"ח /)

28. **וּבְקָצְרָכֶם אֶת קָצֵיר אָרֶצֶם לֹא תִּכְלֶה פָּאַת שְׁדָך בְּקָצְרָה וְלִקְטָת קָצֵירָה לֹא תִּלְקַט לְעֵנִי וְלֹא תִּעְזֹב אַתֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.** (ויקרא כ"ג:כ"ב /)

29. **וּנְקַב שֶׁם יְהוָה מוֹת יְוָמָת רְגָם יַרְגָּמוּ בּוּ כָל הַעֲדָה כִּגְרָר כִּאִזְרָח בְּנְקַבּוּ שֶׁם יְוָמָת.** (ויקרא כ"ד:ט"ז /)

30. **מִשְׁפָט אֶחָד יְהִי לְכֶם כִּגְרָר כִּאִזְרָח יְהִי כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.** (ויקרא כ"ד:כ"ב /)

31. **וּבָאָרֶץ לֹא תִּמְכַר לְצִמְתָת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גְּרִים וּטוֹשְׁבִים אַתֶם עַמְּדִי.** (ויקרא כ"ה:כ"ג /)

32. אֲכִי יָמֹר אֶחָד וּמְטָה יְדוֹ עַמְךָ וְפִזְקָת בּוֹ גָּר וְתוֹשֵׁב זָמִן
עַמְךָ. (ויקרא כ"ה:ל"ה /)

33-35. אֲכִי תָּשִׂיג יְד גָּר וְתוֹשֵׁב עַמְךָ וּמְךָ אֶחָד עַמְךָ וְנִמְכֵר לְגָר
תוֹשֵׁב עַמְךָ אוֹ לְעַקֵּר מִשְׁפְּחַת גָּר. (ויקרא כ"ה:מ"ז /)

II. Vayikra chapter 17

ח וְאֶלְךָם תֹּאמֶר--אִישׁ אִישׁ מִבֵּית
יִשְׂרָאֵל, וּמְנוֹ-הָגָר אֲשֶׁר-יָgoֹר

בְּתוֹכָם : אֲשֶׁר-יְעַלְּה עַלְּה, אֹזֶבֶת.

ט וְאֶל-פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, לֹא יָבִיא אֹנוֹ
לְעַשׂוֹת אֶת-זֶבֶחֶת לְיהוָה--**וְנִכְרַת הָאִישׁ**
הַהוּא, מַעֲפָיו.

8 And thou shalt say unto them:
Whatsoever man there be of the house of
Israel, or of the strangers that sojourn
among them, that offereth a burnt-
offering or sacrifice,

9 and bringeth it not unto the door of the
tent of meeting, to sacrifice it unto the
LORD, even that man shall be cut off
from his people.

י וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל, וּמְנוֹ-הָגָר
הָגָר בְּתוֹכָם, אֲשֶׁר יָאֵל, כָּל-זְדָם--
וְנִתְפַּנְתִּי פָנַי, בְּנֶפֶשׁ הָאֱכָלָת אֶת-זְדָם,
וְהִכְרַתִּי אֶתְתָּה, מִקְרָב עַמְךָ.

10 And whatsoever man there be of the
house of Israel, or of the strangers that
sojourn among them, that eateth any
manner of blood, I will set My face
against that soul that eateth blood, and
will cut him off from among his people.

יא כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר, בְּזָדָם הוּא, וְאַנְיִי
נִתְפַּנְתִּי לְכֶם עַל-הַמְזִבֵּחַ, לְכִפּוּר עַל-
נֶפֶשׁ תְּכִיכָם : כִּי-זָדָם הוּא, בְּנֶפֶשׁ יִכְפֵּר.

11 For the life of the flesh is in the blood;
and I have given it to you upon the altar
to make atonement for your souls; for it
is the blood that maketh atonement by
reason of the life.

יב עַל-כֵּן אָמַרְתִּי לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, כָּל-
נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא-תִאֵל זָדָם ; **וְהָגָר הָגָר**
בְּתוֹכָם, לֹא-יָאֵל זָדָם.

12 Therefore I said unto the children of
Israel: No soul of you shall eat blood,
neither shall any stranger that sojourneth
among you eat blood.

יג וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּни יִשְׂרָאֵל, וּמְנוֹ-הָגָר
הָגָר בְּתוֹכָם, אֲשֶׁר יִצְוֵד צִדְקוֹת
עוֹף, אֲשֶׁר יִאֱכַל--וְנִשְׁפַּךְ, אֶת-זְדָמוֹ,
וְכַשְׁחוֹ, בְּעַפְרָה.

13 And whatsoever man there be of the
children of Israel, or of the strangers that
sojourn among them, that taketh in
hunting any beast or fowl that may be
eaten, he shall pour out the blood thereof,
and cover it with dust.

יד כִּי-נֶפֶשׁ כָּל-בָּשָׂר, זָדָם בְּנֶפֶשׁ הוּא,
וְאָמַר לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, זָדָם כָּל-בָּשָׂר לֹא

14 For as to the life of all flesh, the blood
thereof is all one with the life thereof;
therefore I said unto the children of
Israel: Ye shall eat the blood of no
manner of flesh; for the life of all flesh is

**תאכלו : כי נפש כל-בשר דמו הוא,
כל-אכליו יברת.**

the blood thereof; whosoever eateth it shall be cut off.

**טו וְכֹל-נֶפֶשׁ, אֲשֶׁר תָּאכַל נִבְלָה
וְטֻרְפָּה, בָּאָזְרָח, וּבָגָר: וְכַבֵּס בְּגָדָיו
וְרָחֵץ בְּמִים, וְטָמֵא עַד-הָעָרָב-וְעַתָּה.**

15 And every soul that eateth that which dieth of itself, or that which is torn of beasts, whether he be home-born or a stranger, he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and be unclean until the even; then shall he be clean.

**טז וְאִם לَا יַכְבִּס, וּבְשָׂרוֹ לֹא יַרְחֵץ--
וְנִשְׁאָא, עֲוֹנוֹ. {פ}**

16 But if he wash them not, nor bathe his flesh, then he shall bear his iniquity.

Review – what defines “ger b’tocham: Shmot 12:43-49

**מו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן,
זֹאת חֲקַת הַפָּסָחָה: כֹּל-בָּנִים-גָּדוֹלִים,
לֹא-
יַאֲכִלּוּ בָּזָו.**

43 And the LORD said unto Moses and Aaron: 'This is the ordinance of the passover: there shall no alien eat thereof;

**מד וְכֹל-עָבֵד אִישׁ, מִקְנֵת-כְּסֶף--
וּמְלִתָּה אָתוֹ, אֵז יַאֲכִלּוּ בָּזָו.**

44 but every man's servant that is bought for money, when thou hast circumcised him, then shall he eat thereof.

מה תֹּשֶׁב וּשְׁכִיר, לֹא-יַאֲכִלּוּ בָּזָו.

45 A sojourner and a hired servant shall not eat thereof.

**מו בְּבֵית אֶחָד יַאֲכִל, לֹא-תַזְכִּיא מִן-הַבַּיִת מִרְאֵת
הַבָּשָׂר חִוְצָה; וְעַצְם, לֹא תִשְׁבְּרוּ-בָּזָו.**

46 In one house shall it be eaten; thou shalt not carry forth aught of the flesh abroad out of the house; neither shall ye break a bone thereof.

מז כֹּל-עָדָה יִשְׂרָאֵל, יַעֲשֶׂו אֶת-זֶה.

47 All the congregation of Israel shall keep it.

**מח וְכִי-יִגּוֹר אַתָּךְ גָּר,
וְעַשֵּׂה פֶּסֶחׇ לְיְהוָה-
הַמּוֹלֵל לוֹ כֹּל-זָכָר וְאֵז יִקְרַב לְעַשְׂתָו,
וְהִיָּה פָּאָזָרָה הָאָרֶץ;
וְכֹל-עַרְלָל, לֹא-יַאֲכִלּוּ בָּזָו.**

48 And when a stranger shall sojourn with thee, and will keep the passover to the LORD, let all his males be circumcised, and then let him come near and keep it; and he shall be as one that is born in the land; but no uncircumcised person shall eat thereof.

**מט תֹּרֶה אֶחָת, יְהִי
לְאָזָרָה, וּלְגָרָר, הָאָרֶץ בְּתַוְכָּם**

49 One law shall be to him that is homeborn, and unto the stranger that sojourneth among you.'

Note the parallels to brit Milah by Avraham Avinu in Br. 17

ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתִי בֵּין־בֵּינְךָ וּבֵין זֶרַעךָ אֲחֵרֶיךָ לְדֹרְתֶּם — לְבָרִית עֹלָם: **לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים, וְלִזְרָעָךָ אֲחֵרֶיךָ.**

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה וְלִזְרָעָךָ אֲמִרֵיכָךְ אֶת־אֶרְץ מִגְרַיֶּךָ, אֶת־כָּל־אֶرְץ בְּנֵנוֹ, לְאַחֲזֹת, **עוֹלָם; וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאֱלֹהִים, לְאֱלֹהִים.**

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אֶבְרָהָם, וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִּשְׁמַר — אֶתְּךָ וְזֶרַעךָ אֲמִרֵיכָךְ, לְדֹרְתֶּם.

וְזֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמַרְוּ, בֵּין וּבֵיןיכֶם, וּבֵין זֶרַעךָ, אֲמִרֵיכָךְ: **הַמּוֹלֵךְ לְכֶם, כָּל־זָכָר.**

יא וְנִמְלְתֶם, אֶת בָּשָׂר עַرְלַתֶּכֶם; **וְהִיה לְאוֹת בְּרִית, בֵּין וּבֵיןיכֶם.**

יב וּבָן־שְׁמִינִית יָמִים, יִמּוֹל לְכֶם כָּל־זָכָר — לְדֹרְתִיכֶם: **יְלִיד בֵּית — יְמִקְנֵת — כָּסֶף מִפְלָב בָּנו־גָּבָר,** אֲשֶׁר לֹא מִזְרָעָךָ **חוֹא.**

יג הַמּוֹל יִמּוֹל יְלִיד בֵּיתךָ, וּמִקְנֵת כָּסֶף; **וְהִיְתָה בְּרִיתִי בְּבָשָׂרְכֶם,** **לְבָרִית עֹלָם.**

יד וְעַרְלֵל זָכָר, אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל אֶת־בָּשָׂר עַרְלַתוֹ — **וּנְכֻרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהְוָא,** **מְעַמֵּיחָה:** אֶת־בְּרִיתִי, הַפְּרָ. {ס}

7 And I will establish My covenant between Me and thee and thy seed after thee throughout their generations for an everlasting covenant, to be a God unto thee and to thy seed after thee.

8 And I will give unto thee, and to thy seed after thee, the land of thy sojournings, all the land of Canaan, for an everlasting possession; and I will be their God.'

9 And God said unto Abraham: 'And as for thee, thou shalt keep My covenant, thou, and thy seed after thee throughout their generations.

10 This is My covenant, which ye shall keep, between Me and you and thy seed after thee: every male among you shall be circumcised.

11 And ye shall be circumcised in the flesh of your foreskin; and it shall be a token of a covenant betwixt Me and you.

12 And he that is eight days old shall be circumcised among you, every male throughout your generations, he that is born in the house, or bought with money of any foreigner, that is not of thy seed.

13 He that is born in thy house, and he that is bought with thy money, must needs be circumcised; and My covenant shall be in your flesh for an everlasting covenant.

14 And the uncircumcised male who is not circumcised in the flesh of his foreskin, that soul shall be cut off from his people; he hath broken My covenant.' {S}

Let's review

every ger asher b'tochachem

- Vayikra 16   **Yom kippur - karet**
Vayikra 17   **Korban chutz IMishkan karet**
Vayikra 17   **Eating blood / covering blood - karet**
Vayikra 17   **Tamey to neveyla / if in mikdash - karet**
Vayikra 18   **Arayot – karet**

& ger b'Yisrael

- Vayikra 20   **Molech - karet**
Vayikra 22   **Koban baal mum -**

More examples in Sefer Bamidbar

& ger b'TOCHAM

- Bamidbar 15   **Korban shgaga**
Bamidbar 19   **Para aduma karet if enter mikdash**

Note how in most prohibitions, the punishment is explicitly “karet” – or in the context of “karet” – in light again of Shmot 12

כָל-עֵדָה יִשְׂרָאֵל, יַעֲשֶׂוּ אֹתָוּ .
47 All the congregation of Israel shall keep it.

מִחְן וּבִי-יִגּוֹר אַתְּ גָּר,
וְעַשֵּׂה פָּסָח לִיהוָה-
הַמּוֹלֵךְ כָּל-זָכָר וְאֶזְרָח לְעַשְׂתָוּ,
וְהִיָּה פָּאָזָר הָאָרֶץ ;
וְכָל-עַרְלָל, לֹא-יִאֱכַל בָּוּ.
48 And when a stranger shall sojourn with thee, and will keep the passover to the LORD, let all his males be circumcised, and then let him come near and keep it; and he shall be as one that is born in the land; but no uncircumcised person shall eat thereof.

מַט תֹּרֶה אַחֲת, יְהִי לְאָזְרָח,
וְלִגְרָר, הָגָר בְּתֻוּכָם.
49 One law shall be to him that is homeborn, and unto the stranger that sojourneth among you.'

In contrast –

Regular ‘ger’ (not necessarily Jewish) in the three units of daily life

1. Shmot 21->23 - today's primary topic
2. Vayikra 19
3. Devarim 5->26 – the main speech / primary laws of MatanTorah

Let's examine conclusion of Vayikra 19:

**לֹג וְכִי-יָגוּר אַתֶּךָ גָּר, בְּאֶרְצָכֶם --
לֹא תֹנוּוּ אֶתְּזָהוּ.**

33 And if a stranger sojourn with thee in your land, ye shall not do him wrong.

**לְדֹבֶר אֲזֶרֶח מִקְשָׁת יְהִיה לְכֶם הָגָר
הָגָר אֲתֶכֶם, וְאַהֲבָתָה לוּ כְּמוֹךְ--
כִּי-גָרִים חָיִיתֶם, בָּאָרֶץ מִצְרָיִם :
אָנֹנוּ, יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם.**

34 The stranger that sojourneth with you shall be unto you as the home-born among you, and thou shalt love him as thyself; for ye were strangers in the land of Egypt: I am the LORD your God.

**לֹה לֹא-תַעֲשֶׂה עֹזֶל, בְּמִשְׁפָט, בְּמִדָּה,
בְּמִשְׁקָל וּבְמִשְׁוֹרֶה.**

35 Ye shall do no unrighteousness in judgment, in meteyard, in weight, or in measure.

**לֹו מֵאֶזְנִי צְדָקָה אֶבְנִי-צְדָקָה, אִיפָּתָ
צְדָקָה וְהַיּוֹן צְדָקָה--יְהִיה לְכֶם :
אָנֹנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-הָזֹאת אֲתֶ
אֲתֶכֶם מִאָרֶץ מִצְרָיִם.**

36 Just balances, just weights, a just ephah, and a just hin, shall ye have: I am the LORD your God, who brought you out of the land of Egypt.

Vayikra chapter 24

**וַיֵּצֵא, בֶן-אָשָׁה יִשְׂרָאֵלִית, וְהַוָּא בָּנוֹ-
אִישׁ מִצְרָיִם, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ; וַיַּגְּזוּ,
בְּמִתְנָה, בָּנוֹ מִיִּשְׂרָאֵלִית, וְאִישׁ הַיִשְׂרָאֵל.**

10 And the son of an Israelitish woman, whose father was an Egyptian, went out among the children of Israel; and the son of the Israelitish woman and a man of Israel strove together in the camp.

**וַיַּקְרֵב בָּנוֹ-הָאָשָׁה הַיִשְׂרָאֵלִית אֶת-
הַשֵּׁם, וַיַּקְלֵל, וַיְבִיאוּ אֶתְזָהוּ, אֶל-מֹשֶׁה ;
וְשֵׁם אָפָוּ שֶׁלְמִית בֶּת-דָבְרִי, לִמְטִיה-דָּן.**

11 And the son of the Israelitish woman blasphemed the Name, and cursed; and they brought him unto Moses. And his mother's name was Shelomith, the daughter of Dibri, of the tribe of Dan.

**וַיִּגְּרַחֵהוּ, בְּמִשְׁמָר, לְפָרֵשׁ לָהֶם, עַל-פִּי
יְהֹוָה. {פ}**

12 And they put him in ward, that it might be declared unto them at the mouth of the LORD. {P}

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר.

13 And the LORD spoke unto Moses, saying;

יד הַזֹּאת אֲתִ-הְמִקְלֵל, אֶל-מְחֻזֵּז
לְמִחְנָה, וְסִמְכֹּן כָּל-הַשְׁמֻעִים אַתָּה-
יְדִיכֶם, עַל-רְאשָׂו ; וַرְגִּמוּ אֶתְוּ, כָּל-
הָעֵדָה.

14 Bring forth him that hath cursed without the camp; and let all that heard him lay their hands upon his head, and let all the congregation stone him.

טו וְאֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, תְּדַבֵּר לֵאמֹר : אִישׁ
אִישׁ כִּי-יִקְלֵל אֱלֹהִיו, וַנֵּשֶׁא חִטָּאוֹ.

15 And thou shalt speak unto the children of Israel, saying: Whosoever curseth his God shall bear his sin.

טז וְנִקְבַּשְׁ שְׁם-יְהוָה מוֹת יוֹמָת, רְגוּם
יַרְגִּמוּ-בוּ כָּל-הָעֵדָה : בָּגָר, פָּאָזָר--
בְּנֵקְבּוֹ-שָׁם, יוֹמָת.

16 And he that blasphemeth the name of the LORD, he shall surely be put to death; all the congregation shall certainly stone him; as well the stranger, as the home-born, when he blasphemeth the Name, shall be put to death.

יז וְאִישׁ, כִּי יַפְחֵה כָּל-נֶפֶשׁ אָדָם--מוֹת,
יוֹמָת.

17 And he that smiteth any man mortally shall surely be put to death.

יח וְמִכֶּה נֶפֶשׁ-בָּהָמָה, יִשְׁלַמְנָה-נֶפֶשׁ
פְּחַת נֶפֶשׁ.

18 And he that smiteth a beast mortally shall make it good: life for life.

יט וְאִישׁ, כִּי-יִתְנוּ מוֹם בַּעֲמִיתוֹ--כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה, כִּי יַעֲשֶׂה לוֹ.

19 And if a man maim his neighbour; as he hath done, so shall it be done to him:

כ שְׁבָר , פְּחַת שְׁבָר, עֵין פְּחַת עֵין, שָׁוֹן
פְּחַת שָׁוֹן--כַּאֲשֶׁר יִתְנוּ מוֹם בָּאָדָם, כִּי
יִגְּתְּנוּ בָוֹן.

20 breach for breach, eye for eye, tooth for tooth; as he hath maimed a man, so shall it be rendered unto him.

כא וְמִכֶּה בָּהָמָה, יִשְׁלַמְנָה ; וְמִכֶּה אָדָם,
יוֹמָת.

21 And he that killeth a beast shall make it good; and he that killeth a man shall be put to death.

כב מְשֻׁפְט אֶחָד יִהְיֶה לְכֶם, בָּגָר פָּאָזָר
יִהְיֶה : כִּי אַנְיִי יְהוָה, אֱלֹהֵיכֶם.

22 Ye shall have one manner of law, as well for the stranger, as for the home-born; for I am the LORD your God.'